

Sygn. akt III RC 93/19

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim - Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym: Przewodniczący: Sędzia Robert Kłosowski

Protokolant: sekretarz sądowy Aleksandra Sauk

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2021 r. w Lidzbarku Warmińskim

na rozprawie sprawy z powództwa T. Z.

przeciwko K. Z. (1)

o alimenty

### **ORZEKA**

I. zasądza od pozwanego K. Z. (1) na rzecz powoda T. Z. kwotę 500 (pięćset) złotych miesięcznie tytułem alimentów, płatnych do 10 dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami za opóźnienie określonymi w art. 481 § 2 kc na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat, do rąk powoda T. Z. – poczynając od dnia 11 września 2019 r.;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. koszty procesu między stronami wzajemnie znosi;

IV. odstępuje od obciążania pozwanego opłatami sądowymi na rzecz Skarbu Państwa;

V. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

*/-SSR Robert Kłosowski -/*

Sygn. akt III RC 93/19

## UZASADNIENIE

Powód T. Z. wniósł przeciwko pozwanemu K. Z. (1) pozew o zasądzenie na jego rzecz tytułem alimentów kwoty po 1500 złotych miesięcznie, płatnych do 10 dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności poszczególnych rat oraz o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu (k. 3-5) wskazał, iż pozwany K. Z. (1) jest jego synem. Gdy pozwany był małoletni doszło do rozpadu związku z matką pozwanego. Dzieci pozostały przy matce. Pozwany sukcesywnie przez wiele lat spełniał swój obowiązek alimentacyjny. Z uwagi na konflikt z byłą żoną ograniczał kontakty z dziećmi, aż po jego powtórny małżeństwie kontakty te ustały zupełnie. Gdy K. Z. (1) osiągnął pełnoletność ojciec podjął w 2004 r. próbę kontaktu i nawiązania bliższych relacji z synem. Próba ta nie powiodła się jednak, K. Z. (1) zagroził ojcu, że jeżeli będzie się z nim kontaktować to przywiąże go linka do samochodu i będzie włókł za sobą. Jednakże w 2014 r. doszło do nawiązania bliższych relacji pomiędzy stronami. Przez okres około 4 lat wydawało się, że w relacjach pomiędzy ojcem i synem jest wszystko dobrze. Pozwany poprosił ojca o szereg pożyczek związanych ze swoją działalnością gospodarczą. Ojciec zgodził się na to przekazując synowi łącznie ok. 75 000 złotych. Wkrótce okazało się, że zachowanie pozwanego

stanowiło podstęp. Gdy powód zwrócił się o zwrot tych pieniędzy pozwany oświadczył, iż kwotę tą zaliczy na poczet kosztów jego wychowania, gdyż alimenty płacone przez powoda nie pokrywały wszystkich kosztów. W rezultacie T. Z. wpadł w duże kłopoty finansowe. Pieniądze jakie przekazał synowi pochodziły z pożyczek. Jego jedyny dochód stanowi emerytura w kwocie 2200 złotych. Tymczasem, już sama suma miesięcznych rat z zaciągniętych dla pozwanego pożyczek wynosi ok. 1400 złotych miesięcznie. Opłata za mieszkanie wynosi 470 złotych, inne opłaty to kwota 150 złotych, koszt zakupu koniecznych leków to kwota 200 złotych miesięcznie. Powód wskazał również, iż pozwany jest osobą bardzo dobrze sytuowaną materialnie wykonującym służbę żołnierza zawodowego.

Pozwany K. Z. (1) w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew (k. 105-108) pozwany K. Z. (1) wskazał, iż powód nie znajduje się w niedostatku. Dysponuje on stałym dochodem w postaci emerytury w kwocie 2200 złotych miesięcznie, a podane przez niego koszty utrzymania są dalece zawyżone. Nadto, według wiedzy pozwanego, powód dorabia do emerytury, a więc dysponuje dodatkowymi środkami. Pozwany wskazał również, iż powód powołuje się na zaciągnięcie licznych zobowiązań z przeznaczeniem na zainwestowanie tych środków we wspólne przedsięwzięcia biznesowe z pozwanym, co nie jest prawdą. K. Z. (1) zaprzeczył, aby kiedykolwiek zwracał się o pomoc finansową do powoda. Wskazał, że nigdy nie otrzymał od niego żadnych pieniędzy. Zaciągnięte przez powoda zobowiązania służyły więc realizacji własnych celów T. Z.. Nadto wysuwane roszczenie alimentacyjne nie może stanowić rekompensaty za niespełnione świadczenie pieniężne wynikające z rzekomo zawartych umów pożyczki. Kwestia braku spłaty ewentualnej pożyczki nie ma znaczenia przy ocenie zasadności roszczenia alimentacyjnego. K. Z. (1) podał również, iż co prawda pełni zawodową służbę wojskową uzyskując wynagrodzenie na poziomie ok. 3700 złotych, jednakże jako żołnierz zawodowy nie ma możliwości uzyskania dodatkowego wynagrodzenia. Jego żona osiąga dochód ok. 5400 złotych. Pozwany ma dwójkę dzieci. Miesięczne koszty utrzymania rodziny zamykają się w kwocie 10 450 złotych, albowiem pozwany zaciągnął rozliczne zobowiązania związane z funkcjonowaniem rodziny.

W dalszej części uzasadnienia odpowiedzi na pozew pozwany K. Z. (1) wskazał, iż żądanie powoda pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Ojciec pozwanego przez wiele lat nie interesował się sytuacją pozwanego i jego brata. Powód nadużywał alkoholu, prowadził „rozwiązły styl życia, uczestniczył w rozmaitych imprezach. Po rozwodzie i wyprowadzce z domu zaniechał kontaktów z dziećmi. Przymuszony prowadzoną egzekucją uiszczal na ich dzieci jedynie kwotę po 200 złotych miesięcznie na każdego z synów.

### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

Powód T. Z. od(...) r. do (...)r. pozostawał w związku małżeńskim z K. Z. (2) (obecnie L.). Ze związku tego wymienionym urodziło się dwóch synów tj. pozwany K. Z. (1) ur. (...) oraz K. Z. (3).

/bezsporne/

Po zawarciu związku małżeńskiego powód wraz z małżonką i dziećmi zamieszkiwał w miejscowości O. w mieszkaniu służbowym przynależnym dla T. Z.. Wymieniony pracował bowiem jako nauczyciel w miejscowej szkole. Po dwóch latach wspólnego małżeństwa żona powoda wyprowadziła się wraz z dziećmi do swojej matki. Przebywała wówczas około 15 kilometrów od dotychczasowego miejsca zamieszkania. Rodzice pozwanego pozostawali w separacji faktycznej. Powód w tym czasie utrzymywał kontakty z synami odwiedzając ich raz w tygodniu. W 1984 r. T. Z. wyprowadził się do miejscowości położonej o ok. 100 km. od miejsca zamieszkania swoich dzieci. Odwiedzał wówczas dzieci już tylko raz w miesiącu. Podjął wówczas działania zmierzające do przejęcia pieczy nad małoletnimi. Wcześniej tj. około 1983 r. matka małoletniego wówczas pozwanego wystąpiła do sądu o zasądzenie alimentów od powoda. Sąd zasądził alimenty na rzecz obu małoletnich. Alimenty te były płacone dobrowolnie przez pozwanego do 1986 r. Wówczas powód na 3 miesiące stracił pracę. Pozwana wystąpiła o egzekucję komorniczą. Powód uzyskał pracę i spłacił zaległości. Prosił matkę pozwanego o wycofanie zlecenia komorniczego. Matka pozwanego nie wyraziła na powyższe zgody. Powód nie podejmował dalszych działań w tym zakresie. Przez dalszy okres alimenty były więc potrącane z konta powoda aż do czasu kiedy pozwany ukończył 20 lat i doszło do wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

Wcześniej tj. jeszcze w 1988 r. orzeczono rozwód rodziców pozwanego. Dzieci pozostały pod pieczę byleż żony powoda. Po orzeczonym rozwodzie kontakty powoda z dziećmi ustały niemal zupełnie. T. Z. winił za ten stan rzeczy swoją byłą żonę. Nie wnosił jednak po rozwodzie o ustalenie kontaktów. Zawarł kolejny związek małżeński i zajął się wychowywaniem dzieci swojej żony. Ostatecznie ostatni kontakt z małoletnim pozwany miał miejsce w Święta Bożego Narodzenia 1992 r. Po tym okresie wzajemne kontakty ustały zupełnie.

Po upływie około 12 lat brat powoda R. Z. postanowił skontaktować się z pozwany K. Z. (1) celem wspólnego spotkania z ojcem i ponownego nawiązania relacji. Pozwany zgodził się na powyższe spotkał się w 2004 r. z powodem. Wymienieni odbyli kilka spotkań. Ostatecznie jednak relacje zostały szybko przerwane. Pozwany wskazał powodowi, że nie chce utrzymywać dalszych kontaktów. Zagroził, iż jeżeli powód będzie nadal się z nim kontaktował przywiąże go do samochodu i będzie włókł za sobą.

/dowód zeznania świadka R. Z. k. 404–406, zeznania powoda k. 321-323/

W 2014 r., po upływie kolejnych 10 lat braku kontaktów pomiędzy stronami, pozwany K. Z. (1) zadzwonił do powoda T. Z. i zaproponował wspólne spotkanie oraz odnowienie wzajemnych relacji wskazując, iż dobrze byłoby aby wnuki (dzieci pozwanego) poznały dziadka. Pozwany wskazał wówczas powodowi, iż jego wcześniejsze słowa to była głupota i wypowiedział je dlatego, że był pijany. Powód zareagował na propozycję pozwanego pozytywnie. Ucieszył się, miał nadzieję, że syn zmadrał i bez pośrednictwa byleż małżonki będzie w stanie nawiązać właściwe relacje. T. Z. odwiedził syna w G., poznał jego żonę oraz dzieci. Z kolei pozwany odwiedził ojca w jego miejscu zamieszkania. Przez kolejne 4 lata tj. w latach 2014 – 2018 r. wymienieni pozostawali w kontakcie, m.in. powód odwiedzał syna w jego miejscu zamieszkania oraz w jego domku letniskowym nad morzem położonym w miejscowości R. T. Z. w tym czasie odwiedził syna co najmniej 10 razy. W przekonaniu powoda relacje pomiędzy nim a synem zostały odbudowane i były bardzo bliskie. W 2018 roku na wiosnę pozwany K. Z. (1) zadzwonił do powoda i poprosił go o pomoc w postaci pożyczki kwoty 20 tysięcy złotych. Wymieniony wskazywał, że kwota ta jest mu niezbędnie i pilnie potrzebna w związku z prowadzoną działalnością firmy. K. Z. (1) nie zdradzał szczegółów, wskazał jedynie, że sam nie ma zdolności kredytowej, a jako żołnierz zawodowy nie może „szastać pieniędzmi”. Zapewnił, że uzyskaną kwotę zwróci ją najpóźniej w sierpniu. Pozwany uwierzył powodowi. Wskazał jednak, iż nie dysponuje taką kwotą. Wobec próśb syna powód zaproponował, że może pożyczyć pieniądze w banku na swoje nazwisko. Dodał, że nie ma żadnych zobowiązań, posiada stały dochód. Pozwany wyraził zgodę. Wobec powyższego T. Z. zawarł w połowie kwietnia 2018 r. umowę pożyczki na kwotę 20 tysięcy złotych w (...), wskazując w umowie jako cel przeznaczenia środków „dla celów własnych”. Faktycznie zaś przekazał całość kwoty pozwanemu. Pod koniec maja tego roku pozwany ponownie zwrócił się do powoda z prośbą o pożyczanie mu kolejnych 20 tysięcy. Przedstawił uzasadnienie swojej prośby, w które uwierzył powód. T. Z. zgodził się na kolejną pożyczkę zastrzegając, że może pożyczyć 20 tysięcy złotych, z czego 5 tysięcy wykorzysta na swoje potrzeby. Powód zawarł wówczas kolejną umowę z (...) na kwotę 20 tysięcy złotych, z czego kwotę 15 tysięcy złotych przekazał pozwanemu. Wkrótce potem K. Z. (1) ponownie skontaktował się z powodem z propozycją wspólnego interesu polegającego na (...). Pozwany zapewniał powoda, iż proponowany interes jest bardzo atrakcyjny, albowiem pozwoli w krótkim czasie na uzyskanie 30 - 40 % zysku, bez większego ryzyka. K. Z. (1) powiedział wówczas powodowi, że ma dobrego kolegę, który udostępni im kontrahentów, co pozwoli na szybki i pewny zysk. Powód wraz z pozwany ustalili wówczas warunki wspólnego interesu. T. Z. miał przekazać synowi 35 tysięcy złotych jako wkład do wspólnej działalności. Powód w tym celu zaciągnął kolejne dwa kredyty, tym razem w bankach (...) na kwotę 12 tysięcy złotych i w Banku (...) na kwotę 21 tysięcy złotych. Dwa tysiące złotych powód wyłożył z własnych oszczędności. W jednym i w drugim banku (...) pobrał gotówkę i na przełomie czerwca-lipca 2018 r. pojechał do pozwanego do jego domku letniskowego znajdującego się w miejscowości R. i przekazał mu kwotę 32 800 złotych. Powód jednocześnie wskazał, iż brakująca kwotę 2200 prześle mu za kilka dni co faktycznie uczynił. W późniejszym okresie powód wypytywał się syna jak wygląda sprawa wspólnego interesu, prosił aby pokazać mu kontrahentów etc. Pozwany za każdym razem znajdował jakieś wyjaśnienie wskazując np. statek nie dopłynął, że został pobity etc. Pozwany potwierdzał również fakt osiągnięcia zysku. W sierpniu 2018 r. T. Z. poprosił pozwanego o zwrot chociażby części przekazanych pieniędzy motywując to swoją krytyczną sytuacją finansową, wskazując m.in., że musi płacić raty zaciągniętych kredytów. Pozwany przesłał mu wówczas kwotę 2000 złotych, a następnie 1500 złotych. K. Z. (1) zaczął następnie unikać

kontaktu z powodem. Ostatecznie powód T. Z. zorientował się, że przez cały czas był oszukiwany przez pozwanego i zawiadomił prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W wyniku zawiadomienia powoda T. Z. wszczęto postępowanie w następstwie którego pozwany K. Z. (1) został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie II K 1878/19 za czyn z art. 286 §1 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres 3 lat próby. Wobec pozwanego orzeczono również m.in. środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego T. Z. (powoda w niniejszej sprawie) kwoty 40 000 złotych. Powód pomimo podjętych działań związanych z egzekucją zasądzonego świadczenia nie uzyskał od pozwanego (który w międzyczasie został osadzony w zakładzie karnym do innej sprawy) żadnych środków.

/dowód zeznania świadka R. Z. k. 404–406, wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie II K 1878 k. 256 tychże akt, wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie VII Ka 153/21 k. 301 akt II K 1878/19, zeznania powoda k. 321-323, 562v. – 563/

T. Z. ma obecnie 66 lat. Jest wdowcem, nie pozostaje z nikim w związku. Utrzymuje się z emerytury w kwocie ok. 2600 złotych netto. Z uwagi na prowadzoną egzekucję komorniczą wypłacana mu jest kwota ok. 1800 złotych, z której reguluje także dalsze zobowiązania. Innych dochodów nie posiada. T. Z. mieszka samotnie w mieszkaniu znajdującym się w bloku, czynsz za mieszkanie wynosi ok. 533 złotych miesięcznie. Obecnie powód nie posiada żadnych zaległości związanych z opłatami za czynsz. We wcześniejszym okresie zalegał z opłatami. Powód złożył wniosek o częściowe umorzenie zaległych opłat załatwiony pozytywnie. Powód nie posiada prawa do dodatku mieszkaniowego. Opłata za zużyty prąd za okres ostatnich kilku miesięcy wynosi ok. 470 złotych.

Stan zdrowia powoda jest zły. W 2011 r. przebył udar i w związku z powyższym pozostaje pod kontrolą neurologa. Przyjmuje też leki obniżające ciśnienie. W 2016 roku powód przebył operację wszczępienia bypassów. Nadto wykryto wówczas u niego cukrzycę. Choroba ta nasiliła się w ostatnim okresie. Pozwany z tego powodu przyjmuje leki których koszt wynosi około 150 złotych miesięcznie. Łącznie na wszystkie leki powód wydaje kwotę około 250 złotych miesięcznie. Od 2019 roku T. Z. leczy się również w poradni psychiatrycznej z uwagi na depresję i stany lękowe.

T. Z. nie ma żadnych oszczędności. Posiada zobowiązania finansowe wynikające z zaciąganych w różnych bankach kredytów czy też pożyczek oraz zobowiązania wynikające z zaciągania tzw. chwilówek w instytucjach parabankowych. Zobowiązania bankowe pochodzą z okresu kontaktów z pozwanym i dotyczą przekazywanych mu pieniędzy. Zobowiązania z tzw. chwilówek w kwocie nie mniejszej niż 5000 złotych powstały w wyniku konieczności spłacania rat kredytów oraz pokrycia kosztów życia, wobec zajęcia emerytury powoda. T. Z. od dłuższego czasu stracił bowiem zdolność do obsługi zaciągniętych zobowiązań. Nie odzyskał od pozwanego żadnych dalszych środków. Prowadzone są wobec niego postępowania sądowe oraz postępowania egzekucyjne. Zobowiązania powoda z tytułu kredytu zaciągniętego w (...) wraz z kosztami windykacyjnymi wynoszą 14 000 złotych, wobec Banku (...) 18 000 złotych, wobec Banku (...) 000 i 10 000 złotych. Co miesiąc komornik z emerytury powoda ściąga kwotę ok. 900 złotych, powód na mocy zawartego z wierzycielem układu płaci również miesięcznie kwotę ok. 500 złotych. Stara się na bieżąco spłacać inne zaległości.

Powód T. Z. wraz ze swoją drugą żoną H. Z. był do 4 listopada 2016 r. współwłaścicielem 5,97 ha ziemi znajdującej się w miejscowości P. gm. P.. W dniu 4 listopada 2016 r. zmarła żona powoda. Wymieniona z wcześniejszego związku posiadała 2 synów. Nie pozostawiła testamentu. Pasierbowie powoda nie byli zainteresowani uregulowaniem spraw spadkowych oraz przejęciem ziemi na własność z obowiązkiem spłaty powoda, co byłoby dla niego preferowanym rozwiązaniem. Jeden z pasierbów od około 20 lat przebywał na stałe za granicą na terenie H.. Nie odwiedzał Polski, nie miał żadnych planów związanych z powrotem do kraju. Drugi z pasierbów jest osobą niepełnosprawną poruszająca się o kulach. W tej sytuacji powód uznał, iż został niejako zmuszony do przejęcia nieruchomości z obowiązkiem spłaty pasierbów. W dniu 30 lipca 2020 r. w sprawie I Ns 175/19 zawarł ugodę mocą której powód T. Z. został właścicielem nieruchomości zobowiązując się do spłaty na rzecz pasierbów w kwocie po 17 000 złotych w terminie do 30 stycznia 2021 r. T. Z. podpisując ugodę liczył, że do tego czasu będzie mógł uzyskać środki finansowe od pozwanego związane z zgłoszonym wnioskiem o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w toku postępowania karnego. Jednocześnie też

powód podjął działania zmierzające do spieniężania nieruchomości. Wydzielono dwie działki po 1,5 ha i wystawiono je na sprzedaż za kwotę ok. 60 000 złotych każda. Do chwili obecnej (dzień zamknięcia rozprawy) nie zgłosił się żaden kupujący. W zakresie pozostałej części nieruchomości powód zawarł umowę dzierżawy z firmą instalującą farmy fotowoltaiczne. Umowa dzierżawy została podpisana 20 sierpnia 2020 r. Na mocy tej umowy wskazana firma płaci powodowi obecnie kwotę 600 złotych rocznie. Zgodnie z umową opłata ta stanowi należność za gotowość ze strony powoda do natychmiastowego udostępnienia nieruchomości pod budowę farmy. Gdyby firma zdecydowała się na budowę farmy wówczas zgodnie z postanowieniami umowy będzie płacić na rzecz powoda kwotę ok. 30 000 rocznie. W umowie nie przewidziano żadnego terminu rozpoczęcia prac, ani też żadnych konsekwencji w przypadku rezygnacji firmy z budowy instalacji. Do czasu zamknięcia rozprawy nie istniały jeszcze żadne konkretne plany zaczęcia tej inwestycji. Zdaniem powoda najwcześniej decyzja w tym zakresie może zostać podjęta zimą, po uzyskaniu przez dzierżawcę pozwolenia wodno-prawnego. Z tytułu posiadania ziemi powód uzyskuje obecnie ok. 4000 złotych rocznie tytułem dopłaty. Uiszcza również podatek rolny w kwocie 800 złotych.

T. Z. nie otrzymał w terminie określonym w ugodzie (30.01.2021 r.) żadnych środków związanych z orzeczonym obowiązkiem naprawienia wyrządzonej szkody wynikającym z wyroku karnego. W związku z powyższym poprosił pasierbów o przedłużenie terminu spłaty o dalsze pół roku. Jeden z pasierbów wyraził na powyższe zgodę. Gdy jednak powód ponownie zwrócił się o dalsze przedłużenie terminu, przekazując do wiadomości m.in. wyrok w sprawie karnej zasądzający kwotę 40 000 złotych na jego rzecz odmówił i skierował wniosek egzekucyjny do komornika. Powód z obawy o zajęcie nieruchomości i jej sprzedaż egzekucyjną kontaktował się z komornikiem prosząc o zwłokę do czasu zamierzonej sprzedaży części nieruchomości. Obecnie postępowanie w tym zakresie jest w toku.

/dowód : protokół rozprawy wraz z załącznikiem w postaci ugody w sprawie I Ns 175/19 k. 113-115 tychże akt, zestawienie opłat za mieszkanie k. 6, 166, 215, 302 zestawienie operacji Banku (...) k. 7-10, 14-23, umowa kredytu z (...) k. 42-52, umowa pożyczki (...) wraz z harmonogramem k. 27-35, dokumentacja medyczna k. 36-40, 169, 217, 309-319 wezwania do zapłaty k. 41,301, 365 potwierdzenia przelewu kwot wpłaconych przez powoda dla pozwanego k. 271-276, zaświadczenie o zaległości w opłatach k. 165, wezwanie do zapłaty dla pozwanego k. 277, zestawienie wysokości emerytury powoda k. 269, 346, 547, zaświadczenie o wysokości zobowiązań wystawione przez Bank (...) k. 305-307, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 366, zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego k. 367-390, zeznania świadka R. Z. k. 404-406, zeznania powoda k. 321-323, /

Pozwany K. Z. (1) ma obecnie 41 lat. Aktualnie pozostaje w związku małżeńskim. Ma dwojkę dzieci w wieku 11 i 17 lat. Z zawodu jest pedagogiem, jednakże od 2008 r. jest żołnierzem zawodowym. Jego miesięczne uposażenie wynosiło w 2020 r. 4 416,83 złotych netto. Posiada zabudowaną działkę nad morzem w miejscowości B.. Od 7 marca 2021 r. pozwany jest tymczasowo aresztowany w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstw określonych w art. 286 § 1 kk i in. Został zawieszony w wykonywaniu swoich obowiązków i otrzymuje obecnie połowę uposażenia w kwocie 2500 złotych. Żona pozwanego pracuje zawodowo uzyskując wynagrodzenie ok. 4000 złotych miesięcznie. Opłaty związane z zajmowanym mieszkaniem wynoszą ok. 800 złotych miesięcznie. Pozwany wraz z żoną spłacają kredyt zaciągnięty na zakup mieszkania. Rata kredytu wynosi ok. 1300 złotych. Dodatkowo pozwany zaciągnął kredyt na kształcenie córki w prywatnym technikum na kwotę 3000 złotych. Obecnie po osadzeniu pozwanego w Areszcie Śledczym jego żona oraz dzieci zerwały z nim kontakty. Wobec K. Z. (1) prowadzona jest egzekucja komornicza wynikająca m.in. z orzeczonego obowiązku naprawienia wyrządzonej szkody na rzecz powoda.

/dowód : kopia zaświadczenia o zarobkach pozwanego k. 231, postanowienie o tymczasowym aresztowaniu pozwanego k. 461-462, zeznania pozwanego k. 531,

### **Sąd zważył, co następuje:**

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż ustalenia faktyczne niniejszej sprawy Sąd oparł w głównej mierze na dokumentach przedłożonych przez powoda (głównie w zakresie jego sytuacji materialnej oraz pieniędzy przekazanych

pozwanemu), a także na dokumentach, które Sąd uzyskał w trakcie prowadzonego postępowania (głównie w zakresie sytuacji pozwanego, jego aresztowania itd.), jak również zeznaniach przesłuchanego świadka oraz zeznaniach stron.

Część okoliczności związanych głównie z sytuacją materialną powoda, zwłaszcza w zakresie uzyskiwanych przez niego dochodów, bieżących wydatków związanych z jego utrzymaniem i sytuacją zdrowotną, nie budziła większych wątpliwości i nie była kwestionowana przez pozwanego. Pozwany K. Z. (1) w pismach procesowych kwestionował nie tyle okoliczności związane z sytuacją materialną powoda, co ocenę jego sytuacji, tzn. np. czy uzyskując stały dochód z emerytury może znajdować się w niedostatku. Natomiast przedmiotem sporu pomiędzy stronami w zakresie ustalonego stanu faktycznego była kwestia przekazania w 2018 r. przez powoda na rzecz pozwanego określonych kwot pieniędzy. Odnosząc się do tych ustaleń Sąd w pierwszej kolejności pragnie wskazać, iż zgodnie z art. 11 kpc wiąże go ustalenia wydanego w postępowaniu karnym wyroku skazującego K. Z. (1), co do faktu popełnienia przestępstwa na szkodę powoda T. Z.. Stąd też Sąd związany był ustaleniami wyroku karnego, co do pozyskania przez pozwanego od powoda w wyniku przestępstwa kwoty 42 400 złotych. Określony w art. 11 kpc zakres związania sądu cywilnego ustaleniami sądu karnego, co do faktu popełnienia przestępstwa, stanowi pewne minimum i nie pozbawia sądu cywilnego prawa do czynienia własnych ustaleń o ile nie będą zmierzać do podważania faktu popełnienia przestępstwa. W szczególności sąd w postępowaniu cywilnym w niniejszej sprawie może czynić własne ustalenia m.in. co do okoliczności, czy pozwany mógł, w drodze przestępstwa lub też w inny sposób, niekoniecznie stanowiący przestępstwo, w innych sytuacjach pozyskać od powoda dodatkowe środki niż te określone w wyroku etc. jeszcze raz podkreślić należy, iż Sąd nie mógł czynić jedynie ustaleń kwestionujących fakt popełnienia przestępstwa. Inne okoliczności poddane zostały swobodnej ocenie Sądu. Dokonując tych ustaleń Sąd uznał za wiarygodną wersję przedstawianą przez powoda dotyczącą przekazania pozwanemu w okolicznościach wskazanych powyżej szeregu kwot na łączną sumę 75 000 złotych. Podkreślić należy, iż zeznania świadka przesłuchanego w niniejszej sprawie oraz zgromadzone dokumenty potwierdzały prezentowaną od początku, konsekwentnie i spójnie, wersję zdarzeń przedstawianą przez powoda. Z tych powodów Sąd uznał ją za całkowicie wiarygodną.

Przechodząc do oceny prawnej zgłoszonego żądania zasądzenia alimentów wskazać należy, iż zgodnie z art. 128 krio obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny), obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Dalsze przepisy (art. 129 i n. krio) regulują kolejność wykonywania wskazanego obowiązku alimentacyjnego, zakres obowiązku alimentacyjnego krewnych w tym samym stopniu, jak również wskazują w jakich okolicznościach zobowiązanie alimentacyjne przechodzi na krewnych w dalszej kolejności. Krewnych w tym samym stopniu (np. dzieci wobec rodzica) obowiązek alimentacyjny obciąża w częściach odpowiadających ich możliwości zarobkowym i majątkowym. Poza wypadkiem obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dzieci powstanie obowiązku alimentacyjnego zależne jest od wykazania przesłanki niedostatku – art. 132 § 2 krio. Oznacza to, iż w przypadku powództwa o alimenty rodzica względem swojego dziecka podstawowym warunkiem powstania obowiązku alimentacyjnego po stronie zobowiązanej jest ustalenie, iż osoba uprawniona znajduje się w niedostatku. Ustalenie, iż osoba uprawniona nie znajduje się w niedostatku wyłącza obowiązek alimentacyjny niezależnie od sytuacji materialnej i majątkowej osób potencjalnie zobowiązanych. Niedostatek, w ocenie Sądu występuje wtedy, gdy osoba uprawniona nie może w pełni własnymi siłami (z własnych środków) zaspokoić wszystkich swoich podstawowych potrzeb. Taka konstrukcja definicji niedostatku wskazuje z jednej strony na aspekt wykorzystania przez osobę uprawnioną pełni wszystkich posiadanych możliwości zarobkowych, zaś z drugiej zaś strony wskazuje na konieczność zaspokojenia jedynie podstawowych potrzeb uprawnionego. Zaspokajane mają być więc nie wszystkie potrzeby, ale tylko takie które mają charakter podstawowy i są związane z wydatkami o charakterze egzystencjalnym (wyżywienie, ubrania, mieszkanie etc), potrzebą zachowania zdrowia (uzasadnione wydatki na leczenie) oraz potrzebami związanymi z zachowaniem relacji społecznych (np. utrzymywanie kontaktów z innymi osobami, rodziną etc. Inne, ponadstandardowe potrzeby związane np. z chęcią podróżowania, spędzania w sposób atrakcyjny wolnego czasu, możliwością obdarowywania prezentami innych osób etc. nie mogą obciążać osób zobowiązane do alimentacji. W definiowaniu niedostatku, jak już powyżej wskazano istotny jest również aspekt wykorzystania w pełni posiadanych możliwości. Osoba uprawniona powinna najpierw sama wykorzystała posiadane dochody, w sposób rozważny i oszczędny dokonywać niezbędnych wydatków, unikać wszelkich działań mogących pogorszyć jej sytuację ekonomiczną. Niedostatek nie może być również efektem rozrzutności, braku

pewnej zapobiegliwości, czy też trwonienia majątku związanego np. z hazardem etc. Trudno bowiem w takim przypadku zobowiązywać osoby zobowiązane aby z własnego majątku ponosiły koszty niewłaściwego zachowania uprawnionego. Z kolei zakres obowiązku alimentacyjnego zgodnie z art. 135 § 1 krio zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Wskazać również należy, iż zgodnie treścią art. 144<sup>1</sup> krio osoba zobowiązana do alimentów może uchylić się od wykonania ciężącego na niej obowiązku alimentacyjnego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Nie dotyczy to wyłącznie obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka. Stąd też niezależnie od podniesionego zarzutu pozwanego w tej kwestii, obowiązkiem Sądu było również poczynienie ustaleń w zakresie czy żądanie przez powoda świadczeń alimentacyjnych od pozwanego może być uznane za odpowiadające zasadom współżycia społecznego. W przypadku ustalenia, iż żądanie powoda nie odpowiada zasadom współżycia społecznego podlega ono oddaleniu, nawet w przypadku ustalenia, iż osoba uprawniona pozostaje w niedostatku, zaś na osobie zobowiązanej ciąży obowiązek alimentacyjny i ma możliwości jego spełnienia. Przy ocenie, czy żądanie zasądzenia alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego należy brać pod uwagę kwestię wzajemnych relacji między osobą uprawnioną i zobowiązaną do alimentacji, kwestie wykonywania wcześniejszego obowiązku alimentacyjnego rodzica wobec dziecka oraz źródła i przyczyny ewentualnych konfliktów pomiędzy osobą uprawnioną a zobowiązana do alimentów.

Dokonując analizy zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego z uwzględnieniem powyższych wskazań Sąd w pierwszej kolejności uznał, iż powód T. Z. znajduje się w niedostatku.

Zdaniem Sądu aktualna sytuacja materialna powoda, uzyskiwane przez niego dochody w zestawieniu z niezbędnymi wydatkami wskazują, iż nie jest on w stanie, nie ze swojej winy, zaspokoić swoich wszystkich usprawiedliwionych potrzeb. Okolicznością pierwszorzędną dla powoda i decydującą w zakresie jego aktualnej sytuacji ekonomicznej jest to, iż stał się on ofiarą, częściowo przestępczego, działania pozwanego K. Z. (1) związanego z wyłudzeniem w 2018 r. kwoty 75 000 złotych. Należy wskazać, iż zważywszy miesięczne dochody T. Z., była to dla niego kwota bardzo duża. Stanowiła mniej więcej równowartość 30 krotności dochodów powoda. Należy podkreślić, iż długoletnie, ekonomiczne negatywne konsekwencje dla powoda nie zamykają się wyłącznie we wskazanej kwocie, albowiem postawienie należności w stan wymagalności spowodowało naliczenie odsetek karnych, kar umownych oraz kosztów egzekucyjnych, których suma według deklaracji powoda sięgała kwoty udzielonych mu przez banki świadczeń. Należy podkreślić, iż T. Z. podejmuje wszystkie możliwe działania zmierzające do spłaty wskazanych należności. Podejmuje działania zmierzające do zawarcia układu z wierzycielami, podejmował też działania dotyczące np. umorzenia należności związanych z utrzymywaniem mieszkaniem etc. Pomimo tego z uzyskiwanej emerytury pobierane przez komornika jest kwota ok. 900 złotych, dodatkowo w wyniku układu powód płaci 500 złotych. Ponad połowa uzyskiwanej emerytury jest więc przeznaczana na bieżącą obsługę zobowiązań. Pozostałe środki, zważywszy wiek i stan zdrowia powoda są zbyt szczupłe aby zaspokoić jego niezbędne potrzeby, nie mówiąc już o rozliczeniu się z ciężących nad nim zaległości.

Należy również wskazać, iż w ocenie Sądu powód T. Z. podejmuje wszelkie możliwe działania dotyczące uzyskania niezbędnych środków utrzymania własnymi siłami. Zawiadomił on właściwe organy o dokonanej oszustwie na swoją szkodę, złożył stosowny wniosek o orzeczenie naprawienia wyrządzonej szkody i uzyskał prawomocny wyrok w tym zakresie. Podjął również działania dotyczące wyegzekwowania zasądzonej kwoty.

Podobnie powód podejmuje również wszelkie możliwe działania dotyczące uzyskania środków na życie z posiadanego majątku. Po śmierci swojej żony wniósł o stwierdzenie nabycia spadku i dział spadku. Z uwagi brak możliwości przekazania nieruchomości jednemu z pasierbów z równoczesnym obowiązkiem dokonania spłaty na rzecz powoda, T. Z. podjął decyzję o przejęciu całości nieruchomości na swoją własność z odroczonym obowiązkiem spłaty pasierbów. Gdy nie uzyskał spodziewanych kwot związanych z egzekucją obowiązku naprawienia szkody poprosił byłych współwłaścicieli o przedłużenie terminu, jak również podjął działania zmierzające do sprzedaży części nieruchomości i uzyskania w ten sposób środków, które mogłyby być przeznaczone na pokrycie jego wydatków. Niestety do chwili obecnej powodowi nie udało się spieniężyć wskazanej nieruchomości. Grozi mu sądowa egzekucja ze wskazanej

nieruchomości zainicjowana przez jednego z pasierbów. Zauważyć również należy, iż powód podjął działania zmierzające do uzyskania środków z dzierżawy nieruchomości pod farmę fotowoltaiczną. Również i te działania nie zakończyły się na dzień wyrokowania sukcesem. Podkreślić należy, iż o istnieniu lub też braku stanu niedostatku nie przesądza samo posiadanie określonego majątku, ale możliwość realnego pobierania korzyści finansowych z posiadanego majątku i jego upłynnienia. Możliwość uzyskiwania dodatkowych środków z majątku powoda aktualnie nie zachodzi. Stąd też uwzględniając całokształt powyższych okoliczności Sąd uznał, iż powód T. Z. znajduje się w stanie niedostatku.

W tym miejscu jeszcze raz jednoznacznie zastrzec należy, iż Sąd ocenia całokształt sytuacji powoda na dzień zamknięcia rozprawy. Dokonana ocena, z uwagi na podniesione powyżej okoliczności związane z wysokością dochodów, wysokością zobowiązań, aktualnym brakiem możliwości czerpania korzyści z posiadanego majątku jednoznacznie, zdaniem Sądu, wskazuje na stan niedostatku. Sytuacja taka może w przyszłości ulec zmianie, w związku np. ze sprzedażą nieruchomości. Nie przekreśla to poczynionych ustaleń, iż od czasu wniesienia pozwu, co najmniej do momentu zamknięcia rozprawy powód T. Z. znajduje się w stanie niedostatku i w związku z tym należą mu się świadczenia alimentacyjne od pozwanego. Wzajemne zmiany sytuacji materialnej stron (w tym również, co oczywiste powoda) o ile nastąpią mogą stać się podstawą do wytoczenia powództwa o zmianę obowiązku stosownie do treści art. 138 krio.

Odnosząc się do argumentów pozwanego K. Z. (1) wskazujący na zamiar zastąpienia żądania zwrotu kwot udzielonej pożyczki żądaniem zasądzenia alimentów wskazać należy, iż roszczenie o zasądzenie alimentów jest roszczeniem całkowicie niezależnym od innych roszczeń cywilnoprawnych opartym na ściśle określonych przesłankach. Pomijając już kwestię, iż jak wskazano powyżej powód podjął działania związane ze zwrotem wyludzonych kwot, to zaciągnięcie zobowiązań przez powoda T. Z. z przeznaczeniem ich na pomoc synowi spowodowało dużo szersze i bardziej dolegliwe konsekwencje związane z koniecznością zwrotu odsetek, kosztów egzekucyjnych, kar umownych etc. Nawet więc gdyby powód uzyskał od pozwanego zwrot kwot nominalnie przekazanych mu w 2018 r. nie pokryłoby to wszystkich strat jakie doznał.

Zdaniem Sądu żądaniu zasądzenia alimentów od pozwanego K. Z. (1) na rzecz powoda T. Z. nie sprzeciwiają się również zasady współżycia społecznego. Powód przez okres ok. 20 lat ponosił finansowy ciężar utrzymania pozwanego. Płacił on bowiem alimenty w wysokości zasądzonej przez Sąd. Nie był pozbawiany władzy rodzicielskiej. W wyniku orzeczonego rozwodu powód stopniowo tracił kontakt z synami, aż do zupełnego zerwania więzi. Należy jednak podkreślić, iż gdy pozwany uzyskał pełnoletność, strony ponownie nawiązały bliskie relacje. Doszło do pełnego pojednania. T. Z. wielokrotnie odwiedzał syna w jego miejscu zamieszkania, także pozwany przyjeżdżał do swojego ojca. Relacje stron w tym okresie były bardzo bliskie i intensywne. W tej sytuacji wobec pojednania się stron, udzielania wieloletniego finansowego wsparcia ze strony powoda wobec dzieci brak jest podstaw do uznania, iż żądanie zasądzenia alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Dodatkowym argumentem za przyjęciem powyższej tezy jest również okoliczność, iż źródeł niedostatku T. Z. należy upatrywać w działaniu jego syna K. Z. (1). Nie może bowiem powoływać się na zasady współżycia społecznego osoba, która sama zasady te łamie.

Uwzględniając więc wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd uznał, iż wniesione powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie i z tego powodu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę po 500 złotych miesięcznie tytułem alimentów. Zdaniem Sądu, wskazana kwota pozwoli na zaspokojenie w niezbędnej części uzasadnionych potrzeb powoda związanych z jego utrzymaniem oraz leczeniem. Zasądzenie wyższej kwoty nie byłoby zdaniem Sądu uzasadnione. W niniejszym postępowaniu dotyczącym żądania zasądzenia alimentów zaspokajane mają być wyłącznie niezbędne i podstawowe potrzeby. Chodzi o udzielenie jedynie niezbędnego wsparcia. Zasądzenie żądanej kwoty, nawet w trudnej sytuacji finansowej powoda powodowałoby, iż uzyskiwałby on środki ponadstandardowe. W ten sposób znajdowałby się w lepszej sytuacji niż pozwany, co nie znajdowałoby uzasadnienia.

Jednocześnie też zdaniem Sądu zasądzona kwota pozostaje w zakresie możliwości finansowych pozwanego. Ma on stały dochód, a przypadające na niego koszty utrzymania z uwagi na pobyt w areszcie śledczym są ograniczone. Pozwany posiada także znaczny majątek. Nawet więc obecnie, tj. w czasie pobytu w areszcie śledczym kwota



zasądzonych alimentów leży w zakresie jego możliwości zarobkowych. Co jednak ważne zdaniem Sądu możliwości zarobkowe pozwanego K. Z. (1) należy uwzględniać zgodnie z treścią art. 136 krio. Zgodnie z brzmieniem wskazanego artykułu jeżeli osoba, która była zobowiązana do świadczeń alimentacyjnych, bez żadnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty; albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. W ocenie Sądu intencją ustawodawcy który wprowadzającego cytowany przepis była ochrona osób uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych przed osobami, które z własnej woli i bez ważnych powodów pomniejszają swoje możliwości zarobkowe (majątkowe) utrudniając lub uniemożliwiając w ten sposób realizację obowiązku alimentacyjnego. Chodzi tu więc ogólnie o postawę nieliczenia się z potrzebami osób uprawnionych. Obowiązek alimentacyjny nie musi być przy tym skonkretyzowany poprzez wyrok sądu, czy też ugode. Ciąży on bowiem na określonych osobach z mocy prawa. Zdaniem Sądu mimo wyjątkowego charakteru tego przepisu jego wykładnię należy przeprowadzać w przedstawionym powyżej kontekście tzn. ochrony usprawiedliwionego interesu rodziny i obejmować również przypadki zmniejszenia możliwości zarobkowych wynikających z osadzenia w zakładzie karnym lub areszcie śledczym. W tym zakresie warto odwołać się do uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 178/94 opublikowanego w OSP 1995/12 poz. 246 i OSNC 1995/10 poz. 136. Sąd Najwyższy stwierdził w powoływanym uzasadnieniu, iż art. 136 krio „służy ochronie usprawiedliwionego interesu rodziny, wykładnię należy przeprowadzić w sposób prowadzący do rozwiązań sprzyjających realizacji jego celu w zmienionych warunkach społeczno-gospodarczych. Warunki te powodują potrzebę zaradzenia pogarszającej się sytuacji materialnej rodziny w okolicznościach, gdy osoba zobowiązana do alimentacji została skierowana do odbycia kary pozbawienia wolności i nie została zatrudniona odpłatnie w zakładzie karnym. (...) W ocenie Sądu interpretując przepis art. 136 nie należy bowiem zapominać, iż chodzi w nim o wyeliminowanie negatywnych konsekwencji wynikających z lekceważącego lub sprzecznego z zasadami współżycia społecznego postępowania, a także o to, aby konsekwencje tych zachowań nie obciążały osób uprawnionych.

W konsekwencji Sąd orzekł jak w pkt I wyroku, zaś w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc.

O kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 9 poz. 88 z późn. zm.) w zw. z art. 102 kpc.

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

/SSR Robert Kłosowski/